

NOVOSLOVIENSKY JEZYK

abeceda i pravopisanije

2012.11

a	b	c	č	d	dj	dž	e	f	g	h	i	ě	j	ju	k	l	lj	m
а	б	ц	ч	д	дж	дз	е	ф	г	х	и	ѣ	ј	ју	к	л	љ	м
n	nj	o	p	q	r	s	š	št	t	tj	u	v	w	x	y	z	ž	'
н	њ	о	п	к	р	с	ш	шт	т	тј	у	в	в	кс	ы	з	ж	ъ

P'rne pravopisanije ima je tv'rde y, jatj ě i tv'rdy jer '. Proste jih ne piše.

napr.: ryba→riba věra→vera p'lny→plni

Palatizacija: k→č, h→š, g→ž, cj→č, sj→š, zj→ž

napr.: Grek→grečsky, pra→prašny bog→božsky prosju→prošu

1. Staroslověnske jatj=ѣ=ě se može pisati bez diakritiky kako ie.

Podobno č, š, ž se može pisati kako cz, cz, zh.

2. Znak ju/ю ne jest [i+ju] no jedin slabo jotizirany zvuk [ju].

3. Pred slogotvornima r i l pišeme tv'rdy znak 'r/ьp i 'l/ьл.

4. Staroslověnske ш jest na počatkah slov' jako št i potom kako č.

(napr. štít, pomoč, občina, svěča)

Novoslověnsky jezyk d'rži morfoložične pravopisanije. Koren slov' se v vsih padežah piše rovno. Latinski i grečski slova imaju t v korenah slov' svoje originalne pravopisanije s NS grammatikoj (biologija, ...).

imeniky

BRAT, GRAD

mužsky tv'rdy vzor

	jedinina		množina		dvojina	
N	brat	grad	brat-i	grad-y	brat-a	grad-a
G	brat-a	grad-a	brat-ov	grad-ov	brat-u	grad-u
D	brat-u	grad-u	brat-am	grad-am	brat-ama	grad-ama
A	brat-a	grad	brat-y	grad-y	brat-a	grad-a
V	brat-e!	grad-e!	brat-i!	grad-y!	brat-a!	grad-a!
L	brat-u	grad-u	brat-ah	grad-ah	brat-u	grad-u
I	brat-om	grad-om	brat-ami	grad-ami	brat-ama	grad-ama

MUŽ, KRAJ

mužsky mekky vzor

	jedinina		množina		dvojina	
N	muž	kraj	muž-i	kraj-i	muž-a	kraj-a
G	muž-a	kraj-a	muž-ev	kraj-ev	muž-u	kraj-u
D	muž-u	kraj-u	muž-am	kraj-am	muž-ama	kraj-ama
A	muž-a	kraj	muž-e	kraj-e	muž-a	kraj-a
V	muž-u!	kraj-u!	muž-i!	kraj-i!	muž-a!	kraj-a!
L	muž-u	kraj-u	muž-ah	kraj-ah	muž-u	kraj-u
I	muž-em	kraj-em	muž-ami	kraj-ami	muž-ama	kraj-ama

Objekty, iže možut aktivno dělati nějaky proces, sut "životni"=KTO? i po tutej pričine imaju v jednině akuzativ rovny s genitivom.

Ostalni objekty sut "neživotni"=ŠTO i imaju v jednině akuzativ rovny s nominativom.

napr.: gospod pečē hlěb. (hlěb ne može pečti = jest neživotny)
gospod vidi člověka. (člověk može viděti = jest životny)

Slova mužskego roda zakončeni na -a imaju v jednině klonjenje po tv'rde v zvoru žena ili mekkem v zvoru duša, no v množině i dvojině imaju normalny mužsky vzor.

napr.: vladyk-a, vladyk-y, vladyk-ě, vladyk-u, vladyk-o, ... (jedinina)
vladyk-i, vladyk-ov, vladyk-am, vladyk-ami, ... (množina)

ŽENA

žensky tv'rdy vzor

	jedinina	množina	dvojina
N	žen-a	žen-y	žen-ě
G	žen-y	žen-'	žen-u
D	žen-ě	žen-am	žen-ama
A	žen-u	žen-y	žen-ě
V	žen-o!	žen-y!	žen-ě!
L	žen-ě	žen-ah	žen-u
I	žen-oj	žen-ami	žen-ama

DUŠA

žensky mekky vzor

	jedinina	množina	dvojina
N	duš-a	duš-e	duš-i
G	duš-e	duš-ej	duš-u
D	duš-i	duš-am	duš-ama
A	duš-u	duš-e	duš-i
V	duš-e!	duš-e!	duš-i!
L	duš-i	duš-ah	duš-u
I	duš-ej	duš-ami	duš-ama

KOST

žensky soglasnikovy vzor

	jedinina	množina	dvojina
N	kost-	kost-i	kost-i
G	kost-i	kost-ij	kost-ju
D	kost-i	kost-im	kost-ima
A	kost-	kost-i	kost-i
V	kost-i!	kost-i!	kost-i!
L	kost-i	kost-ih	kost-ju
I	kost-ju	kost-imi	kost-ima

SELO

sredny tv'rdy vzor

	jedinina	množina	dvojina
N	sel-o	sel-a	sel-ě
G	sel-a	sel-'	sel-u
D	sel-u	sel-am	sel-ama
A	sel-o	sel-a	sel-ě
V	sel-o!	sel-a!	sel-ě!
L	sel-u	sel-ah	sel-u
I	sel-om	sel-ami	sel-ama

POLJE

sredny mekky vzor

	jedinina	množina	dvojina
N	polj-e	polj-a	polj-i
G	polj-a	polj-ej	polj-u
D	polj-u	polj-am	polj-ama
A	polj-e	polj-a	polj-i
V	polj-e!	polj-a!	polj-i!
L	polj-u	polj-ah	polj-u
I	polj-em	polj-ami	polj-ama

Dualne slově **OKO, UHO** imajete dual rovne s množinoy z vora **KOST** s palatiziranim korenom: oč-i, oč-im, ... uš-i, uš-im, ...

NS jezyk ima je nestale [e/·] i [o/·]: otec, ot-ca, članok, član-ka, ...

-N- -R- -S- -T-

specialni vzory

	jedinina				
N	kamen	im-e	mat-i	těl-o	dět-e
G	kamen-e	im-en-e	mat-er-e	těl-es-e	dět-et-e
D	kamen-i	im-en-i	mat-er-i	těl-es-i	dět-et-i
A	kamen	im-e	mat-er	těl-o	dět-e
V	kamen-i	im-e	mat-i	těl-o	dět-e
L	kamen-i	im-en-i	mat-er-i	těl-es-i	dět-et-i
I	kamen-em	im-en-em	mat-er-ju	těl-es-em	dět-et-em

Na razliku ot staroslověnskego, ovi vzory imaju t v svoje specialne klonjenje samo v jednině. Množina i dual jest v normalnih vzorah: kamen-y=grad-y, imen-a=sel-a, mater-e=duš-e, nebes-a, dět-i=kost-i

zaimeniky i pridavniky

	az, ja	ty	se	my	vy	na	va	kto	što, čo
N	az, ja	ty	-	my	vy	na	va	kto	što
G	mne	tebe	sebe	nas	vas	naj	vaj	kogo	čego
D	mně,mi	tebě,ti	sebě,si	nam	vam	nama	vama	komu	čemu
A	mne,me	tebe,te	sebe,se	nas	vas	naj	vaj	kogo	što, čo
V	-	ty!	-	my!	vy!	na	va	-	-
L	mně	tebě	sebě	nas	vas	naj	vaj	kom	čem
I	mnoj	teboj	seboj	nami	vami	nama	vama	kěm	čim

TOJ-TA-TO

tv'rdy vzor

	mužska j.	ženska j.	stredna j.	univ. množ.	univ. dvoj.
N	toj	ta	to	ti	te
G	togo	toj	togo	těh	tu
D	tomu	toj	tomu	těm	těma
A	toj, togo	tu	to	te	te
V	ty!	ty!	ty!	vy!	va!
L	tom	toj	tom	těh	tu
I	těm	toj	těm	těmi	těma

SEJ-SA-SE ON-ONA-ONO

mekky vzor

	mužska j.	ženska j.	stredna j.	univ. množ.	univ. dvoj.
N	on	ona	ono	oni	one
G	jego njego	jej njej	jego njego	jih njih	ju nju
D	jemu njemu	jej njej	jemu njemu	jim njim	jima njima
A	jego njego	ju nju	je nje	je nje	je nje
V	ty!	ty!	ty!	vy!	va!
L	jem njem	jej njej	jem njem	jih njih	ju nju
I	jim njim	jej njej	jim njim	jimi njimi	jima njima

Mekky vzor klonjenje (-ego, -emu, ...) imaju zaimeniky:

MOJ-MOJA-MOJE, TVOJ-TVOJA-TVOJE, KOJ-KOJA-KOJE,

NAŠ-NAŠA-NAŠE, VAŠ-VAŠA-VAŠE, VSEJ-VSA-VSE

Tvar n- pišeme toliko v padežah s predlogom:

slyšu jęgo, rabotaju za njęgo, ideme s njima, pišu jęmu, idu k njęmu

Pridavniky imaju v jednině zakončeniya -y-a-e i padeže po mekkem v zvoru **SEJ-SA-SE** napr.: moj dobry člověk, mojęgo dobroęgo člověka, mojęmu dobroęmu člověku, vsim dobrim dušam, ...

GRADACIJA	bez palatizacije	s palatizaciję do č,š,ž
superlativ	naj-bogat-ějš-y (iz ...)	naj-draž-ějš-y (iz ...)
komparativ	bogat-ějš-y (ot ...)	draž-ějš-y (ot ...)
indikativ	bogat-y	drag-y

glagoly

IMATI

tv'rdy -eš vzor

infinitiv	im-a-ti		
L-participij	im-a-l im-a-la im-a-lo im-a-li		
glagolne ime	im-a-nije (= ot prošl. pasivnega participija)		
sučne vreme (tv'rdi glagoly možut imati koren nerovny s infinitivnim)			
	jednina	množina	dvojina
1	imaj-u	imaj-eme	imaj-evě
2	imaj-eš	imaj-ete	imaj-eta
3	imaj-e	imaj-ut	imaj-ete
		aktivny participij	imaj-u-čy ≈ imajemy
		pasivny participij	imaj-e-my ≈ sučny
imperativ	imaj! imaj-me! imaj-te! (-l, -me!, -te!)		
prošle vreme (infinitivny koren i samoglasny iz inf. zakončeniija)			
	jednina	množina	dvojina
1	im-a-h	im-a-hom	im-a-hova
2	im-a-še	im-a-ste	im-a-sta
3	im-a-še	im-a-hu	im-a-ste
		aktivne participijum	im-a-všy ≈ byty
		pasivne participijum	im-a-ny ≈ byvšy

VARITI

mekky -iš vzor

infinitiv	var-i-ti		
L-participij	var-i-l var-i-la var-i-lo var-i-li		
glagolne ime	var-e-nije (= ot prošl. pasivnega participija)		
sučne vreme (mekki glagoly imajut sučny koren rovny s infinitivnym)			
	jednina	množina	dvojina
1	var-ju = var-im	var-ime	var-ivě
2	var-iš	var-ite	var-ita
3	var-i	var-jut (= var-it)	var-ite
		aktivny participij	var-ju-čy
		pasivny participij	var-i-my
imperativ	var! var-me! var-te! (-l, -me!, -te!)		
prošle vreme (infinitivny koren i samoglasny iz inf. zakončeniija)			
	jednina	množina	dvojina
1	var-i-h	var-i-hom	var-i-hova
2	var-i-še	var-i-ste	var-i-sta
3	var-i-še	var-i-hu	var-i-ste
		aktivny participij	var-i-všy
		pasivny participij	var-e-ny

Imperativ jest -l, -me!, -te! ili posle 2 i vyše soglasnikov -l, -ime!, -te! i soglasniky d t n l sut mekčeni na dj tj nj lj.

GLAGOLNI VREMENA	neizv'ršeni glagoly	izv'ršeni glagoly
budušte vreme	budu pisati	budu napisati=napišu
predbuduče vreme	budu pisal	budu napisal
sučne vreme	pišu	---
predsučne vreme	jesm pisal	jesm napisal
prošle vreme	pisah	napisah
predprošle vreme	běh pisal	běh napisal

Aktivni glagolni participija možut tvoriti takođe glagolni prislovnikiy.
napr.: dělati → dělaj-u-č, děl-a-v variti → var-iu-č, var-i-v

neredny glagol byti

BYTI

infinitiv	b-y-ti		
L-participij	b-y-l	b-y-la	b-y-lo b-y-li b-y-le
glagolne ime	b-y-tije (= ot prošlego pasivnega participija)		
buduče vreme			
	jednina	množina	dvojina
1	bud-u	bud-eme	bud-evě
2	bud-eš	bud-ete	bud-eta
3	bud-e	bud-ut	bud-ete
		aktivny participij	bud-u-čy
		pasivny participij	bud-e-my
imperativ	bud-i! bud-ime! bud-ite!		
sučne vreme			
	jednina	množina	dvojina
1	jesm	jesme	jesvě
2	jesi	jeste	jesta
3	jest = je	sut	jeste
		aktivny participij	s-u-čny ≈ imajemy
		pasivny participij	jes-my ≈ imajučy
prošle vreme			
	jednina	množina	dvojina
1	b-ě-h	b-ě-hom	b-ě-hova
2	b-ě-še	b-ě-ste	b-ě-sta
3	b-ě-še = b-ě	b-ě-hu	b-ě-ste
		aktivny participij	b-y-všy ≈ imany
		pasivny participij	b-y-ty ≈ imavši
kondicional			
	jednina	množina	dvojina
1	b-y-h	b-y-hom	b-y-hova
2	b-y-s	b-y-ste	b-y-sta
3	b-y	b-y-hu = b-y	b-y-ste

neredne glagola iti, jasti

iti, idjenije, ..., idu, ideš, ide, ideme, idete, idut, ..., išel, ideh, ..., idi!, idite!
jasti, jadenije, ..., jadu, jadeš, jade, jademe, ..., jadt, jadeh, ..., jadi!, jadite!

prislovnikiy

Posle tv'rdih soglasnikov jest zakončeniije -o, posle mekkih -e.

napr.: dobr-o bystr-o už-e daž-e menš-e

Prislovnikiy iz pridavnikov zakončeni na -sky imajut zakončeniije -ski.

napr.: polsky → polski

GRADACIJA	bez palatizacije	s palatizacijej do č,š,ž
superlativ	naj-bogat-ěje (iz ...)	naj-draž-eje (iz ...)
komparativ	bogat-ěje (ot ...)	draž-eje (ot ...)
indikativ	bogat-o	drag-o

predlogy

s genitivom: bez, iz, do, ot, u, kromě, posle, vně, radi, ...

s dativom: k, protiv, po, ...

s akuzativom: nad, pod, pred, črez, v, za, na, vně, među, mimo, ...

s lokativom: o, po, pri, v, na, ...

s instrumentalom: s, nad, pod, pred, za, među, ...

čiselnikiy

1	jedin, jedna, -o	11	jedinnast	21	dvadeset jedin
2	dva, dvě, dvě	12	dvanast	22	dvadeset dva
3	tri	13	trinast	23	dvadeset tri
4	četyri	14	četyrinast	24	dvadeset četyri
5	pet	15	petnast	25	dvadeset pet
6	šest	16	šestnast	26	dvadeset šest
7	sedem	17	sedemnast	27	dvadeset sedem
8	osem	18	osemnast	28	dvadeset osem
9	devet	19	devetnast	29	dvadeset devet
10	deset	110	sto deset	1100	tysača sto
20	dvadeset	200	dvěsto	2000	dva tysača
30	trideset	300	tristo	3000	tri tysača
40	četyrideset	400	četyristo	4000	četyri tysača
50	petdeset	500	petsto	5000	pet tysača
60	šestdeset	600	šeststo	6000	šest tysača
70	sedmdeset	700	sedemsto	7000	sedem tysača
80	osmdeset	800	osemsto	10 ⁶	milion
90	devetdeset	900	devetsto	10 ⁹	bilion
100	sto	1000	tysača	0	nula

1	p'rvy	11	jedinnasty	21	dvadeset p'rvy
2	vtory	20	dvadesety	200	dvěsotny
3	trety	30	tridesety	201	dvěstě p'rvy
4	četr'try	40	četyridesety	210	dvěstě desety
5	pety	50	petdesety	5000	pet tysačy
6	šesty	60	šestdesety	6000	šest tysačy
7	sedmy	70	sedemdesety	7000	sedem tysačy
8	osmy	80	osemdesety	10 ⁶	milionty
9	devety	90	devetdesety	10 ⁹	bilionty
10	desety	100	sotny	0	nuly

25 746 = dvadeset pet tysača sedemset četyrideset šest.

25 746-y = dvadeset pet tysača sedemset četyrideset šesty.

soveznikiy

sojedněniija: i, ni ... ni razlučeniija: ili, i ili popisanija: že
otpora: no, a pričiny: bo, jakože smysla: da

častice

soglašeniija: da, ej otpora: ne, ni
pytaniija: li naglašeniija: ače

medžuslovnikiy

oh! ah! uva! lutě!

“značeniije rečeniija takođe imajut vsi izrečeniija v navodnikah”

podredni izrečeniija

..., kdě, kojemu ..., tako ..., jako ... toliko ..., koliko, že ...

tvary iže, jegože, jimže, ... sut relativni městoimena ot **on, ona, ono**

glagolica

a	b	c	č	d	dj	dž	e	f	g	h	i	ě	ju	j	k	l	lj	m
Ɑ	Ɱ	Ɐ	Ɒ	ⱱ	Ⱳ	ⱳ	ⱴ	Ⱶ	ⱶ	ⱷ	ⱸ	ⱹ	ⱺ	ⱻ	ⱼ	ⱽ	Ȿ	Ɀ
n	nj	o	p	q	r	s	š	št	t	tj	u	v	w	x	y	z	ž	'
Ɀ	ⱽ	ⱼ	Ȿ	Ɀ	ⱱ	ⱳ	ⱴ	Ⱶ	ⱶ	ⱷ	ⱸ	ⱹ	ⱺ	ⱻ	ⱼ	ⱽ	Ȿ	Ɀ